

Právo a spravodlivosť sú pre všetkých

Asi všetci z nás tušia, prečo Ústavný súd Slovenskej republiky chce vedieť názor mladých ľudí na túto tému. A ak by sa predsa len našiel niekto, ktorému uniká podstata tejto témy, tak je ňou vražda dvoch nevinných mladých ľudí a stovky ďalších, o ktorých my ako bežní smrteľníci ani netušíme.

Právo pre všetkých. Čo to asi môže byť? Neponáša sa to len na nejakú frázu z tabule aktivistu, ktorý práve stojí na nejakom tom námestí a demonštruje proti neprávosti? Je to ozaj len fráza alebo to môžeme pokladať za holý fakt nášho štátu?

Mnohí z nás si ani neuvedomujú, čo to právo vôbec znamená. Naučiť sa poučkou slovo, ktorému nerozumieme, a mávnuť nad ním rukou, keďže sa už od nepamäti traduje názor „toto sa u nás nenosí, tak ako aj spravodlivosť“ je to najjednoduchšie riešenie.

Ľudia majú rôzne práva, právo na život, právo na vzdelanie, právo tlače a mnoho ďalších, medzi ktoré patrí aj právo na vlastný názor.

Častokrát sa stretávam s ľuďmi, ktorí môj názor vypočujú, tvária sa, ako mu rozumejú, ale pritom sa ani myšlienkou nad ním nepozastavili. Riadia sa totižto prvými slovami piesne z učebnice hudobnej výchovy druhého ročníka „jedným uchom dnu a druhým von...“. A takto to proste funguje. Môžete mať svoj názor, lebo máte naň právo, ale faktom je, že (skoro) nikoho nezaujímá. Tak ostanete radšej ticho, pretože si poviete, že efekt to má ten istý.

No, čo ak sa predsa len nájde niekto, koho absolútne neodradí nezaujímam a hľadá niekde inde, kde sú jeho názory vítané? Čo ak ten človek svojím názorom ovplyvní ľudí a tí ho zmenia? Nie je to manipulácia? Nestrácame tým právo na vlastný názor? Kopec otázok, ktoré sa mi v tejto chvíli premietajú hlavou, ma donútili rozmýšľať nad jednou jedinou. Je v štáte, v ktorom žijem, právo pre všetkých?

A tu to prišlo, odpoveď, ktorá sa zjavila ako blesk z jasného neba. Vnímam jednu jedinú vec, ktorou je neznalosť práv našimi občanmi. A preto vznikajú domienky o tom, že v tomto štáte sa právo nenosí.

Ale dosť bolo práva, čo tak si dať šálku inej kávy alebo spravodlivosti? Spravodlivosť... Je smutné, že toto slovíčko je považované za niečo ako malý zázrak. Je mi ľúto, že žijem v krajine, ktorá sa nesnaží, aby toto slovíčko bolo našou nálepkou, no naopak, slúži ako dobrá predvolebná kampaň. Že spravodlivosť malicherne využívajú na obalamutenie ľudí, ktorí po nej tak bezhlavo túžia. Je smutné sľúbiť spravodlivosť aj keď už v ten daný moment viem, že to nedokážem splniť.

Ľudia sa denno-denne stretávajú s tým, že spravodlivosti sa nedočkajú. No nikdy nestrácajú nádej. Ale prečo to tak je? Prečo sa ráno nemôžeme zobudiť s pocitom, že táto nepravosť ma dnes nestretne? Prečo si nemôžeme kúpiť noviny či prečítať internetové novinárske portály bez toho, aby sme boli znechutení nepravosťou, ktorá sa nás týka a možno nie? Prečo musí nasledovať zakaždým veta: „Uf, ešte šťastie, že sa to nedeje práve mne“ a za ňou myšlienka, ktorá sa valí ako vodopád: „Čo ako sa to stane mne?“ Vysvetlí mi prosím niekto, prečo ak niekto celý život maká ako kôň, dostane dôchodok, ktorý len tak tak pokryje jeho náklady na lieky a má čo robiť, aby ešte z niečoho vyžil?! Ako rozmýšľam, tak rozmýšľam, ale odpoveď na túto „SPRAVODLIVOSŤ“ bohužiaľ nemám. No, takáto nespravodlivosť sa netýka len dôchodkov či minimálnej mzdy našich občanov. Čo je ešte strašidelnejšie, že sa to týka aj ľudských životov...

Ako spieva skupina Elán vo svojej skladbe Maštalný ples „Tým, čo sú imúnni, nehrozí deň súdny, kto umí, ten umí, a kto neumí... čumí.“ Týmito veršami povedala táto skupina tak veľa už veľmi dávno, no nanešťastie boli nadčasoví a tieto verše platia v dnešný deň rovnako ako vtedy. Prečo sme nútení prirovnávať hlavy štátu a tých, v ktorých máme mať oporu, k maštalnému plesu? Pýtam sa, prečo? Ak chceme mať demokratický a spravodlivý štát (o ktorý sa vraj naša vláda snaží), tak prečo musíme riešiť kauzy ako vraždy J. Kuciaka a M. Kušnírovej? Je v poriadku, že už aj deti na prvom stupni základných škôl vedia, že bol zavraždený investigatívny novinár, ktorý narazil na Achilovu pätu veľmi „čestným“ ľudom?

A najväčší gól je zbaviť obvinenia niekoho, o kom sa tvrdí, že narazil presne na jeho pätu. Bravó!!! Tlieskam spravodlivosti štátu!!! Zobrat' aj poslednú nádej na spravodlivosť v tomto štáte sa vyššej moci začína celkom dariť. Ak je toto ich cieľom, nech v tom pokračujú, vidím tam „úspech“. „, Dosiahneme spravodlivosť v tomto štáte. Odzvonilo korupcií...“ veľmi časté slová, ktoré počúvame od našich politikov. Nenadarmo sa hovorí, že pod lampou je najväčšia tma. Ale k tomuto sa ja vyjadrovať nebudem. Mohlo by to byť netaktné...

Dovolím si teraz citovať slová, ktoré povedal Marcus Tullius Cicero: „Nespravodlivosť sa prejavuje dvojakým spôsobom: jednakže sa ľudia sami na niekom dopúšťajú krivdy, a ďalej, že nebránia tým, ktorým sa krivda deje, aj keď tak urobiť môžu. Keď niekto na iného nespravodlivo útočí buď z hnevu, alebo nejakej inej vášne, ako by vzťahol ruku na svojho druhu; ale ak niekto krivde nezabráni a jej neprekáža, hoci môže, dopúšťa sa takého hriechu, ako keby zradil rodičov alebo priateľov, alebo vlast'.“

Skúsme sa nad týmito riadkami zamyslieť. Vyčkat' a potom si uvedomiť, čo to tam vlastne myslel. Možno si poviete, no, to s tou krivdou ako hriechom, ktorý zradza rodičov, priateľov, alebo vlast' trochu preháňa. A možno nie, možno budete zdieľať podobný názor ako je ten môj. Cicero sa krásne vyjadril aj k ľuďom, ktorých ja nazývam, že sú ako Švajčiarsko (neutrálnymi), jednoducho vidia, že sa deje pri nich na niekom nepravosť či krivda, ale sú ticho. Čušia len preto, aby si udržali svoje pohodlie a štandardný komfort, ktorý im umožňuje mlčanie. No nie je to preda len kruté, takto sa prizerať na niekoho, komu berú spravodlivosť? Vari sa to nerovná zrade vlasti, rodičov či priateľa? Čo ak by ten, ktorý bojuje za svoju spravodlivosť, bol vašim priateľom, rodičom či niekým vášmu srdcu blízkym. Vy by ste vedeli zakročiť a pomôcť mu, ale neurobili by ste to len z titulu zachovania si svojho majetku, postavenia, práce či rôznych iných benefitov. Stálo by to za ten pocit „zrady“? Nad touto otázkou sa musí každý zamyslieť sám. No jedno viem a vedel to už v dávnych časoch aj Aristoteles: „Spravodlivosť je podstatnou zložkou občianskeho života.“

V mojej hlave sa odohráva neskutočný kolotoč otázok na tému: „Právo a spravodlivosť pre všetkých“, no nedovolím si ani o jednom tvrdiť, že je to tak. Aj keď by som si priala chodiť po svete s úsmevom na tvári, že nepravosti sa vôbec nedejú a svet je prechádzka ružovými hájmi, nejde to. Nedokážem povedať, že právo je rovnaké pre všetkých, lebo to takto nevnímam a už vôbec sa neodvážim vysloviť, že spravodlivosť je pre všetkých, keďže to tak ani zďaleka nie je. A preto nemôžem to, čo chcem aby bolo, tvrdiť, ak to nie je...

Na záver, by som opäť použila jeden z výrokov Immanuela Kanta: „Keď sa pomínie spravodlivosť, nebude mať už pre ľudí cenu žiť na zemi.“ A ešte to trochu doplním niečím z môjho myslenia: „Žime tak, aby malo cenu na tejto zemi jestvovať.“